

Thú chơi lão trà - bonsai

✧ TRINH QUANG DŨNG

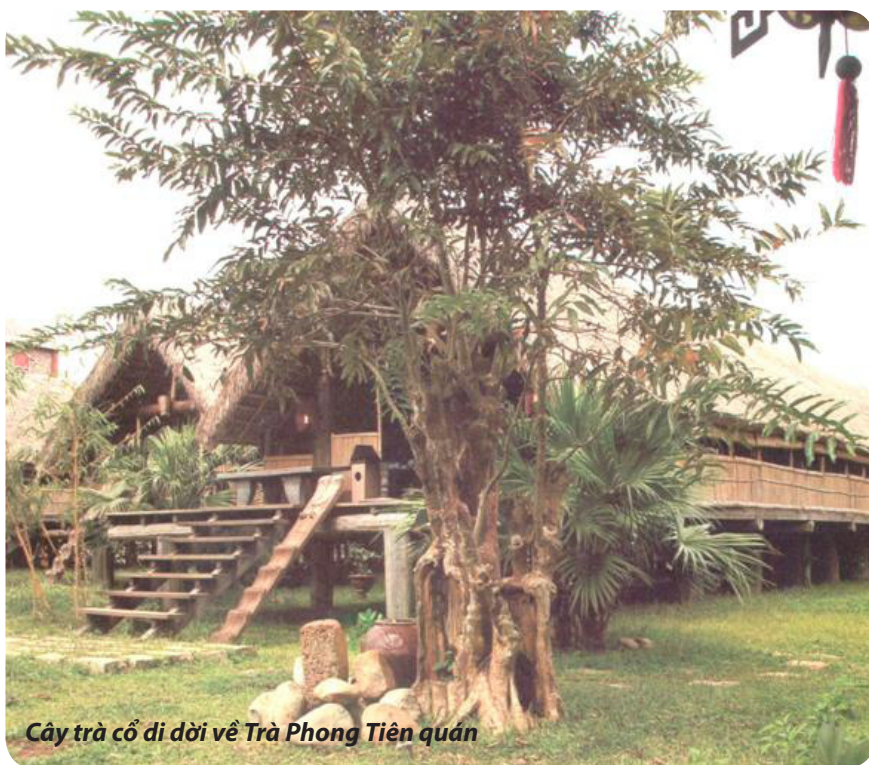
Lão trà-Bonsai Cầu Đất
được trồng từ 1926

Từ sau lễ hội trà Việt lần thứ nhất 2006 tại thành phố Đà Lạt, thú thưởng ngoạn trà như được thổi một luồng sinh khí mới. Mới đây thôi, những cây trà cổ thời thực dân, lớp “vật chứng” hiếm hoi còn sót lại từ những vườn trà chủ Tây gây dựng hồi cuối thế kỷ 19, đầu thế kỷ 20 vút bỏ hoang phế, lẩn lóc, nay bỗng “lên

hương”. Các chủ vườn thổ lộ: trước đây những cây lão trà này, năng suất thấp, cho không cũng không ai buồn lấy, nay bỗng lên cơn sốt giá và rất hút hàng. Lão trà 30 tuổi giá cỡ 2 triệu, cây 50 tuổi giá 5-10 triệu tùy theo kích cỡ, thế dáng. Đặc biệt những cây trà lão niên trên 100 tuổi, thế đẹp có thể đạt tới cái giá khó tưởng tượng: vài trăm

triệu đồng, thậm trí tiền tỷ! Xuất hiện một thú chơi mới của các trà sĩ thời @: lão trà-bonsai.

Tất nhiên, đã là bonsai, nó phải tuân theo cái luật chơi của cây cảnh: thế dáng và hình thái cây là những tiêu chí ưu tiên lựa chọn hàng đầu. Những u nắn sần sùi nơi gốc lão trà như “phô vẽ” cái tuổi bách niên của nó là điểm nhấn không thể bỏ qua. Thế tùng-bách, thế trực, thế đổ lơ... rồi bộ rễ cuộn cuộn như rồng cuộn, thi thoảng điểm những mảng rêu xanh, địa y mốc trắng ký sinh trên thân, trên gốc, đều là các “chứng chỉ” đắt giá cho sự cao quý của cây. Cái thú chơi cao sang này nhất cử lưỡng tiện: vừa được ngắm, lại vừa được thưởng thức vị chè tươi lão trà không dễ gì có được. Nếu ai đã có dịp được thưởng thức nước chè tươi từ những cây lão trà, sẽ nhận ra ngay cái vị lạ lẫm, tinh khiết của nó. Không vàng ươm, không chát như nước chè tươi hãm từ lá chè bụi, lão trà cho loại nước chè tươi thơm phức mùi hương rừng, lóng lánh màu xanh ngọc bích huyền bí. Lãng đãng một chút chất lại thoang thoang ngọt, vị lão trà như chọt đến, chọt đi làm mê mẩn giới trà sĩ thời đương đại. Nghệ thuật pha chè tươi-lão trà đòi hỏi sự tinh tế và uyển chuyển: nước quá nóng sẽ giết chết hương chè rừng, tính đặc hữu của loại

Cây trà cổ di dời về Trà Phong Tiên quán

Trà cổ-bonsai trước nhà khách Trần Gia Trang

trà lâu niên. Ủ trong giàn, sẽ làm đỏ nước và mất vị tươi của nó... Thú chơi mới bắt đầu, nên nghệ thuật pha trà tươi cổ thụ còn nhiều thách đố... rộng đường sáng tạo cho giới trà sĩ ngày nay khám phá.

Khai mào thú thưởng ngoạn thanh cao này nhờ cảm hứng từ vườn lão trà Cầu Đất xưa và ông chủ cà phê Trung Nguyên đầy ước vọng và tâm huyết. Vào dịp lễ hội trà Việt lần đầu tiên tổ chức ở Đà Lạt năm 2006, ông Nguyễn Văn Khanh, giám đốc Công ty Trà Cầu Đất lúc ấy đã có sáng kiến đưa vườn trà cổ thụ có từ ngày người Pháp lập Sở trà đầu tiên ở xứ Langbiang vào làm điểm thưởng lãm cho du khách của lễ hội, manh nha cho một ý tưởng mới mẻ: "Du lịch trà". Nào ngờ khách hiếu kỳ, yêu trà nướm nượp kéo tới "diện kiến" các vị lão trà có tuổi đời ngót một thế kỷ. Từ khi ấy nhu cầu chơi lão trà-bonsai ngấm ngấm hình thành thành một cách tự phát.

Năm 2006, ông Đặng Lê Nguyên Vũ cho dựng Trà Phong Tiên quán, ông kỳ công cho di dời mấy cây lão trà trăm tuổi về tô điểm cho một không gian Việt có một không hai lúc bấy giờ. Chủ các vựa bán cây trà cổ giờ đây vẫn truyền miệng kể lại: "Trước chẳng ai đánh chuyển được những cây trà cổ này đi, rời khỏi vườn các chủ Tây

xưa, cây đều chết dần chết mòn hết. Từ khi Trung Nguyên bỏ tiền thuê chuyên gia Nhật sang di dời những cây lão trà về Tiên Phong quán, công nghệ di dời lão trà bắt đầu phổ biến". Cảnh thợ Việt đã nhanh chóng học lỏm, tiếp thu "công nghệ di dời" từ chuyên gia Nhật và nay, đó chỉ còn là chuyện vặt! Thật ra, việc di dời cây trà cổ rất công phu, kéo dài hàng tuần và phải tuân thủ những bước công nghệ nghiêm ngặt, lơ lửng một chút là hỏng việc ngay. Hiện nay thú chơi lão trà-bonsai

đã trở thành phong trào nở rộ nhất là ở những đô thị trung tâm của đất nước, điển hình là Hà Nội và Tp.HCM. Tất nhiên, những trà sĩ thời nay muốn chơi cái thú cao sang ấy phải là người có tâm hồn nghệ sĩ, giàu chất nhân văn và điều kiện tiên quyết: rủng rỉnh tiền bạc. Các đại gia Hà thành mỳ mò sưu tầm lão trà tận vùng cổng trời Suối Giàng, chọn chơi những lão trà vài trăm tuổi trong vườn người Dao, người Mông. Tại nhà chủ tịch xã Giàng A, tác giả được mục kích cây trà cổ thụ trên 200 năm tuổi được đánh về với giá quá "bèo": 5 triệu đồng. Cây trà mua của chủ người Mông chỉ có 2 triệu đồng, nhưng công bó vĩa, đánh lên di chuyển về trung tâm Suối Giàng đã lên đến 5 triệu đồng. Phí vận chuyển, xe cẩu, khi về đến Hà Nội, chắc chắn giá lên đến ngót chục triệu đồng. Chuyện nhỏ! Các đại gia thủ đô bảo vậy. Dù đắt đỏ đến vậy, song số lượng những người chơi trà cổ Hà Nội đang dần tăng, nghe đâu đã ngấp nghé hai chữ số.

Ở đầu cực Nam của đất nước, Tp. HCM, các trà sĩ Phương Nam lại chọn chơi trà cổ từ vùng B'laio xứ Langbiang xưa (Bảo Lộc Lâm Đồng). Tuổi đời tuy có thấp hơn, chỉ từ 50 năm đến cao nhất là 120 năm, nhưng chúng thực sự lại có ngoại hình giống bonsai. Không cao quá 1,2m và chiếm diện tích chỉ

Gốc trà cổ-bonsai trong Vương quốc Tre

Muôn Màu Cuộc Sống

1 - 1,5m² các cây lão trà-bonsai này cho những thế cực đẹp: thế mẹ bồng con, thế tùng-bách, thế bồng đảo, thế rồng châu vv... thôi thì đủ cả, tha hồ thỏa mãn trí tưởng tượng của giới trà sĩ phương Nam. Ông Trần Tấn - một trà sĩ say mê trà bởi cái gốc gác quê trà Lâm Thao - Phú Thọ của ông. Trong tâm tưởng ông luôn in đậm hình ảnh những đôi chè bặt ngàn miền đất tổ. Làm sao ông quên được dáng mẹ già tóc bạc phơ tần tảo nuôi ông chỉ bằng cái nghề chè bình dị. Ông tuyển về trang trại của mình một lúc 5 cây lão trà - bonsai chỉ mất có 20 triệu, rẻ quá! Ông tâm sự. Sau, Trần Tấn còn mua thêm một cây lão trà song thân giá 12 triệu đồng, trồng làm điểm nhấn cho lầu "ngheh trăng" thường trà của ông. Thú chơi trà cổ - bonsai còn được ông truyền sang anh bạn, "Vua Cá" Phát Quang,

một đại gia Nam bộ, vùng đất châu thổ Chín Rồng, có tới ba nhà máy chế biến đông lạnh xuất khẩu cá basa: một ở Mỹ, hai ở Việt Nam, nghe đâu vào loại nhất nhì vùng Đông Nam Á. Chẳng biết do Trần Tấn giỏi "uốn lưỡi Tô Tần" hay vì trà cổ hấp dẫn, mà bạn ông dứt một hơi 20 cây lão trà - bonsai về trồng trước nhà máy đông lạnh tận xứ Đồng Tháp, miền đồng bằng sông Mê Kông vốn chẳng mấy biết tới cây trà.

Đặng Hạo - một Việt kiều trở về đất mẹ đã xây dựng "vương quốc" 20 ha (Trảng Bàng, Tây Ninh) của mình toàn bằng tre, có Showroom rộng 2000 m², hai tầng kết cấu toàn bằng tre được coi là nhà tre lớn nhất thế giới. Đặng Hạo có cái tài "biến tre thành đôla Mỹ" để kiếm sống, song cái chính là để tôn vinh đất Việt mà ông

yêu dấu. Và để mang tâm hồn Việt về vương quốc tre của mình, Đặng Hạo cũng chọn cách chơi lão trà - bonsai. Ba lão trà - bonsai từ Lâm Đồng được chủ nhân cất công đưa về đây đã yên vị mới, đang đâm chồi bên những sản phẩm tre Việt đầy kiêu hãnh.

Các vựa kinh doanh trà cổ - bonsai đang thời làm ăn phát đạt. Có một bà chủ kinh doanh bất động sản ở Tp.HCM mua một hơi 50 cây trà cổ - bonsai để trang điểm cho các sản phẩm bất động sản của mình. Thật đáng khâm phục ý tưởng kinh doanh kỳ lạ của bà. Song bà có lý khi biết đưa những sản phẩm đậm đặc chất văn hóa và hồn Việt vào kích thích, khiêu gợi "cái chất Việt" từ sâu thẳm tâm can của những khách hàng đến với bà. Một giá trị mới của trà tiềm ẩn trong **thú chơi trà cổ - bonsai**. □

Chúc Mừng
Năm Mới
2012

CÔNG TY CP CÔNG NGHIỆP KỸ THUẬT VIỆT PHÁT

402/37B Lê Văn Sỹ, Phường 14, Quận 3, TP. HCM

Tel: +84.8.54495449 - Fax: +84.8.54496496

Hotline: +84.908005335

Email: vptechco@vnn.vn

VIỆN VẬT LÝ Y SINH HỌC

109A Pasteur, P. Bến Nghé, Q.1, TP. HCM

ĐT: 84-8-3829 9322 - Fax: 84-8-3824 2717

Viện trưởng: Huỳnh Việt Dũng

Lĩnh vực hoạt động:

- Nghiên cứu ứng dụng các tác nhân vật lý và sinh học trong chẩn đoán và điều trị.
- Tham gia đào tạo cao đẳng, đại học, sau đại học các ngành kỹ thuật y tế, kỹ thuật laser và các lĩnh vực liên quan.

- Tư vấn cho các nhu cầu trong và ngoài nước về vật lý y sinh.
- Nhập và chuyển giao công nghệ về vật lý y sinh.

DOLSOFT CO., Ltd.

CTY CỔ PHẦN TIN HỌC PHẦN MỀM CÁ HEO

Địa chỉ: 21C-21D Nguyễn Văn Trỗi,
phường 12, quận Phú Nhuận, TP. HCM

Điện thoại: 08. 3844 3522

Fax: 08. 3844 5408